

اقتصاد ورزش

نویسندگان:

مارک جی . اینفلدر (دانشگاه روبرت موريس)

مينگ لي (دانشگاه اوهايو)

مترجمين:

دکتر رضا محمد کاظمی (عضو هیات علمی دانشگاه تهران)

دکتر جهانگیر یدالهی فارسی (عضو هیات علمی دانشگاه تهران)

دکتر مصیب پهلوانی (عضو هیات علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان)

سرشناسه: اشفندلر، مارک ج. Eschenfelder, Mark J.

عنوان و نام پدیدآور: اقتصاد ورزش / نویسندگان: مارک جی. اشفندلر، مینگ لی؛ مترجمین: رضا محمد کاظمی، جهانگیر بدالهی فارسی، مصیب پهلوانی.

مشخصات نشر: تهران: کتابخانه فرهنگ، ۱۳۹۰

مشخصات ظاهری: ۲۹۶ ص. مصور، جدول.

فروست: کتابخانه فرهنگ، ۲۹۱.

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Economics of sport, 2nd.ed. c2007

موضوع: ورزش - بازاربایی، ورزش - جنبه های اقتصادی

شناسه افزوده: لی، مینگ، Li, Ming؛ محمد کاظمی، رضا، ۱۳۴۸، مترجم؛ بدالهی فارسی، جهانگیر،

۱۳۴۱، مترجم؛ پهلوانی، مصیب، ۱۳۴۸، مترجم.

رده بندی کنگره: ۷۱۳۹۰ الف ۷۱۶ GVV

رده بندی دیویی: ۷۹۶/۰۶۸۱

شماره کتابشناسی ملی: ۲۳۰۲۷۰۹

کتابخانه فرهنگ

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۵۵-۲۰۶-۲

ISBN: 978-964-155-206-2

عنوان: اقتصاد ورزش

مترجمین: محمدرضا کاظمی، جهانگیر بدالهی فارسی، مصیب پهلوانی

ناشر: کتابخانه فرهنگ

تیراژ: ۱۰۰۰

چاپ اول: ۱۳۹۰

چاپ: نماد

صحافی: صالحانی

قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال

دفتر مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و اردیبهشت، ساختمان ۱۴۷۴، طبقه سوم،

کتابخانه فرهنگ، تلفن: ۳۰ - ۶۶۴۹۸۹۲۹ - فکس: ۶۶۴۱۲۱۷۱

مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و اردیبهشت، ساختمان ۱۴۷۴، طبقه اول،

کتابخانه فرهنگ، تلفن: ۶۶۴۹۸۹۲۹، فکس: ۶۶۴۱۲۱۷۱

فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و فخر رازی (روبروی دانشگاه) پاساژ

فروزنده، کتابفروشی معراج، تلفن: ۶۶۴۹۴۹۶۶

(هرگونه کپی و نسخه برداری از مطالب این کتاب ممنوع می باشد.)

مقدمه مترجمین

ورزش یکی از بخش‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی است. ورزش جزئی از زندگی روزمره انسان‌هاست و بسیاری از رویدادهای مهم اجتماعی در این حوزه شکل می‌گیرد.

نقش اقتصادی ورزش، چه بطور مستقیم از طریق تولید و فروش کالاها و خدمات ورزشی و چه بطور غیرمستقیم از طریق تأثیر بر زنجیره تأمین و کارآیی نیروی انسانی، بسیار برجسته و مهم است. اثر ورزش در اشتغالزایی، توسعه رفاه و شاداب‌سازی جامعه انکارناپذیر است.

برای برجسته کردن این نقش و جلب حمایت سیاست‌گذاران توسعه کشور برای توجه بیشتر به این بخش مهم و افزایش اثربخشی آن در هدف‌های توسعه ملی از طریق توسعه زیرساخت‌های ورزشی و فرهنگ‌سازی برای ترویج و همگانی کردن ورزش، به توسعه دانش لازم در مورد نقش و اهمیت اقتصادی ورزش نیاز می‌باشد. علاوه بر آن در نهادهای آموزش عالی کشور، به‌خصوص در آموزش‌های ورزش، اقتصاد و سایر رشته‌های نزدیک به منابع علمی غنی نیاز می‌باشد.

کتاب اقتصاد ورزش نوشته آقایان مارک جی. اشنفلدر و مینگ لی، یکی از کتب بسیار غنی در این مورد است و نیاز دانشجویان، کارشناسان و مدیران به مباحث اقتصاد ورزش را تأمین می‌کند. باشد که با انتشار این کتاب، کمکی در جهت توسعه کشور عزیزمان باشد.

در انتشار این کتاب زحمات سایر بزرگواران قابل تقدیر است. در این خصوص از سرکار خانم‌ها مرصده فروغی و ندا شهمیری که زحمت زیادی در ویرایش ادبی و فنی کتاب تقبل کردند، تشکر می‌شود.

با احترام

مترجمین

مقدمه مولفین

چاپ اول این کتاب کاری از آقای مینگ لی، خانم سوزان هوفاکر و آقای دان ماهونی می‌باشد. و کتاب حاضر حاصل تلاش این افراد است. کتاب سازماندهی اصلی‌اش را دنبال می‌کند و محتوای بیشتر متن کتاب را دربر می‌گیرد. خانم سوزان هوفاکر در تجدید نظر و تجدید چاپ و به روز کردن محتوای کتاب نقش زیادی را ایفا کرده است. وقتی این کتاب را به نتیجه رساند در زمستان سال ۲۰۰۵، خود دارفانی را وداع گفت. فقدان ایشان در این مجموعه، مایه اندوه فراوان برای همکاران و دوستانش می‌باشد.

به سبب افزایش پیوسته کارها در مسئولیت‌های اداری، دان ماهونی مصمم شد که در تجدیدنظر و تجدید چاپ کتاب شرکت نداشته باشد. در هر صورت، ارائه کتاب حاضر مدیون تلاش‌های این دو نفر سوزان و دان می‌باشد. همچنین از افرادی که در این پروژه ما را حمایت کردند و همکاری‌هایی که در گذشته و در زمان حال در تهیه این کتاب تشویق‌مان نمودند، بسیار سپاسگزاریم.

آقای اسکات برنولد بازخور مفیدی در تجدید چاپ این کتاب به عنوان یک رشته آموزشی "اقتصاد ورزش" فراهم نموده است. کومکتینگ به پیش نویس فصل دوازدهم را بازبینی کرد و توضیحات روشنی از چگونگی تجدید چاپ فصل، فراهم کرد. دانشجویان در کلاس‌های "علم اقتصاد ورزش" از طریق ارائه سؤالات، تمایلاتشان و جدیت در پیگیری این کار، ما را یاری رساندند. همسرانمان خانم کورا شنفلدر و خانم وان چن نیز با تشویق و درک ارزش این کار، به ما انرژی دادند.

همچنین از کوری مدسن و مت بران، سردبیران تولید در فن آوری اطلاعات فیتنس (FIT)، که در تنظیم انتشار چاپ دوم این کتاب همکاری نمودند متشکریم. در نهایت، از همه افرادی که در (FIT)، در ویرایش و چاپ دوم این کتاب تلاش نمودند، قدردانی می‌نماییم.

تاریخ: ۸۹/۷/۷
شماره: ۸۹۴۲۱۳۵
پیوست:

بسم تعالی

دانشگاه بلوچستان

حوزه معاونت پژوهشی

معاونت محترم پژوهشی دانشگاه تهران

با سلام

احتراماً بدینوسیله گواهی می‌شود کتاب "اقتصاد ورزش" ترجمه آقایان دکتر رضا محمدکاظمی و دکتر جهانگیر یداللهی و دکتر مصیب پهلوانی بر شورای چاپ و نشر دانشگاه سیستان و بلوچستان مورخ ۸۹/۴/۱۴ مطرح و با چاپ آن با ارم دانشگاه موافقت گردید.

معاونت پژوهشی دانشگاه سیستان و بلوچستان
دکتر علی اکبر میرزائی
معاون پژوهش و فناوری دانشگاه سیستان و بلوچستان

فصل اول: مروری بر صنعت ورزش در آمریکای شمالی

مقدمه

- ۱-۱- تعریف یک صنعت ۱۱
- ۲-۱- صنعت ورزش در آمریکای شمالی ۱۳
- ۳-۱- مدل صنعت ورزش (از: لی، هوفاکر و ماهونی) ۱۸
- ۴-۱- بخش تولید کنندگان فعالیت های ورزشی ۲۰
- ۱-۴-۱- تیم های ورزشی حرفه ای و نیمه حرفه ای ۲۰
- ۲-۴-۱- دپارتمانهای ورزشی دانش آموزی و دانشجویی ۲۲
- ۳-۴-۱- دپارتمان های تفریحات سالم و پارکهای ورزشی شهری ۲۲
- ۴-۴-۱- تأسیسات ورزشی تفریحی ۲۲
- ۵-۴-۱- ورزش های حرفه ای مستقل و دیگر تولید کنندگان فعالیت های ورزشی مستقل ۲۲
- ۵-۱- بخش حمایت کننده از ورزش ۲۳
- ۱-۵-۱- زیر مجموعه حمایتی I: سازمان ورزشی منظم و سازمان های اجرایی ۲۳
- ۲-۵-۱- زیر مجموعه حمایتی II: سازندگان کالای ورزشی، عمده فروش ها و خرده فروش ها ۲۸
- ۳-۵-۱- زیر مجموعه حمایتی III: تسهیلات و اماکن ورزشی ۲۹
- ۴-۵-۱- زیر مجموعه حمایتی IV: رسانه های ورزشی ۲۹
- ۵-۵-۱- زیر مجموعه حمایتی V: شرکت های مدیریت ورزشی ۳۱
- ۶-۵-۱- زیر مجموعه حمایتی VI: کمیسیون ها و مراجع قانونی ورزشی استانی، شهری و کشوری ۳۲

خلاصه فصل

- ۲۴ پرسش های فصل یک
- ۲۵ فعالیتهای یادگیری

فصل دوم: پایه های تحلیل اقتصادی

- ۱-۲- اقتصاد چیست؟ ۳۶
- ۲-۲- سیستم های اقتصادی ۳۷
- ۳-۲- مدل های اقتصادی ۳۸
- ۴-۲- شرکت ها و ذات سودآوری ۳۹
- ۵-۲- حداکثر کردن سود ۴۰
- ۶-۲- فشار بر شرکت ها ۴۱
- ۷-۲- راه های دیگر گزینه هایی به مدل حداکثر سود ۴۲
- ۱-۷-۲- مدل به حداکثر رساندن استفاده مدیریت ۴۳
- ۲-۷-۲- مدل بیشینه سازی فروش ۴۴
- ۳-۷-۲- مدل بیشینه سازی رشد ۴۴
- ۴-۷-۲- مدل رفتار رضایت بخش ۴۵
- ۸-۲- دلایل استمرار استفاده مدل حداکثر کننده سود ۴۵
- ۹-۲- سازمان های ورزشی غیر انتفاعی ۴۶
- ۱-۹-۲- مدل کارآمد ۴۶
- ۲-۹-۲- مدل توزیع کنندگان رضایت بخش ۴۷
- ۳-۹-۲- مدل حداکثر کننده رشد ۴۷
- ۴-۹-۲- مدل حداکثر کننده مطلوبیت مدیریت ۴۷
- ۵-۹-۲- مدل رفتار رضایت بخش ۴۸
- ۱۰-۲- یک مدل انتخابی برای ورزش ها: مدل حداکثر کردن پیروزی ۴۸

خلاصه فصل

- ۴۹ پرسشهای فصل

فصل سوم: تقاضا، عرضه و قیمت گذاری در صنعت ورزش

مقدمه

- ۱-۲- تقاضا ۵۱
- ۱-۳- عوامل تقاضا (تعیین کننده های تقاضا) ۵۴
- ۲-۳- دیگر عناصر تقاضا برای فعالیتهای ورزشی ۵۸

۶۰	۳-۲- عرضه
۶۵	۳-۳- تقاضا و عرضه و قیمت گذاری
۶۸	۳-۳-۱- کشش تقاضا و عرضه
۷۴	۳-۳-۲- تقاضا، عرضه و درآمد
۷۶	۳-۴- تبعیض قیمت گذاری
۷۷	۳-۵- پیش‌بینی عرضه و تقاضا
۷۸	۳-۵-۱- آراء نظری، تحقیق در بازار، صرف سنجش‌های برنامه‌ای
۷۸	۳-۵-۲- نظرات کارشناس
۷۸	۳-۵-۳- آنالیز اطلاعات تقاضای گذشته
۷۹	خلاصه فصل
۷۹	پرسشهای فصل
۸۰	فعالیت‌های یادگیری
	فصل چهارم: بازار و صنعت ورزش
	مقدمه
۸۱	۴-۱- انواع رقابت‌ها در بازار
۸۲	۴-۱-۱- تعریف و نمونه‌هایی از موانع ورود
۸۳	۴-۱-۲- موانع ورود و سودهای اقتصادی بلند مدت
۸۴	۴-۱-۳- ماهیت موانع ورود و تقویت قوانین ضد تراست
۸۵	۴-۱-۴- کنترل بر روی قیمت و ساختار بازار
۸۶	۴-۱-۵- هزینه‌ها، درآمدها و حداکثر بازده
۸۹	۴-۱-۶- قانون کوتاه مدت تعطیلی
۸۹	۴-۱-۷- رقابت کامل
۹۰	۴-۱-۸- مونوپولی (امتیاز انحصاری)
۹۴	۴-۱-۹- انحصار و جامعه
۹۵	۴-۱-۱۰- رقابت انحصاری
۹۶	۴-۱-۱۱- تمایز محصول
۹۷	۴-۱-۱۲- تبعیض در قیمت گذاری و قیمت گذاری دو قسمتی
۹۹	خلاصه فصل
۱۰۰	پرسشهای فصل
	فصل پنجم: انحصار فروش و صنعت ورزش
	مقدمه
۱۰۱	۵-۱- انحصار فروش در صنعت ورزش
۱۰۲	۵-۱-۱- مدل‌های فروش انحصاری
۱۱۰	خلاصه فصل
۱۱۰	پرسشهای فصل
	فصل ششم: نجات صنعت ورزش
	مقدمه
۱۱۱	۶-۱- توزیع دولتی در ورزش
۱۱۱	۶-۱-۱- توزیع در صنعت ورزش
۱۱۶	۶-۱-۲- مخارج دولت
۱۱۸	۶-۱-۳- جریان‌ات تازه با پشتیبانی دولت
۱۲۰	۶-۱-۴- نظریه انتخاب عمومی و خصوصی سازی
۱۲۳	۶-۲- نجات مردمی ورزش
۱۲۵	۶-۳- آزادی خصوصی از ورزش
۱۲۷	۶-۳-۱- مالکیت تعاونی (مالکیت مشارکتی)
۱۳۰	۶-۳-۲- مالکیت تک ماهیتی
۱۳۱	۶-۳-۳- ادغام، تصاحب و اتحادهای راهبردی
۱۳۶	خلاصه فصل
۱۳۷	پرسشهای فصل

فعالیت‌های آموزشی فصل هفتم: صنعت ورزش: یک مرکز حساس اقتصادی

مقدمه

- ۱۴۰- ۱-۷- اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی
۱۴۱- ۲-۷- اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی: رویکرد مخارج
۱۴۲- ۱-۲-۷- مخارج مصرفی
۱۴۳- ۲-۲-۷- سرمایه‌گذاری ناخالص داخلی
۱۴۲- ۳-۲-۷- خرید محصولات و سرویس‌ها توسط دولت
۱۴۳- ۴-۲-۷- صادرات خالص محصولات و سرویس‌ها
۱۴۵- ۱-۳-۷- حقوق کارمندان
۱۴۵- ۲-۳-۷- درآمد اجاره
۱۴۵- ۳-۳-۷- سود شرکت‌ها
۱۴۵- ۴-۳-۷- سود خالص
۱۴۵- ۵-۳-۷- درآمد مالکین
۱۴۶- ۴-۷- اندازه‌گیری بزرگی صنعت ورزش
۱۴۷- ۱-۴-۷- مخارج مصرفی ورزش
۱۵۱- ۲-۴-۷- تماشای گری اینندگی ورزش
۱۵۱- ۳-۴-۷- شرکت کردن در ورزش
۱۵۵- ۴-۴-۷- سرمایه‌گذاری ناخالص در ورزش (GSI)
۱۵۶- ۵-۴-۷- مخارج تجارت‌های ورزشی
۱۵۷- ۶-۴-۷- مخارج سرمایه‌گذاری‌های شخصی ورزشی
۱۵۷- ۵-۷- مخارج ورزشی دولت
۱۵۸- ۶-۷- صادرات خالص ورزشی
۱۶۱- ۷-۷- مخارج تجارت‌های غیر ورزشی: مؤلفه‌ی پنجم تولید ناخالص داخلی ورزش
۱۶۲- ۸-۷- مشاغل در صنعت ورزش
۱۶۳- خلاصه فصل
۱۶۳- پرسشهای فصل
۱۶۴- فعالیت‌های آموزشی

فصل هشتم: تأثیر اقتصادی ورزش

مقدمه

- ۱۶۶- ۱-۸- اصول تئوریک مطالعات در زمینه اثرات اقتصادی ورزش
۱۶۶- ۱-۱-۸- تکنیک داده- ستاده
۱۶۹- ۲-۱-۸- ضریب تکاثر و اثر آن
۱۶۹- ۳-۱-۸- انواع ضریب تکاثر
۱۷۱- ۴-۱-۸- مدل‌های اثرات اقتصادی
۱۷۲- ۲-۸- تخمین تأثیر اقتصادی ورزش
۱۷۲- ۱-۲-۸- تأثیر اقتصادی کوتاه مدت
۱۷۴- ۲-۲-۸- تأثیرات اقتصادی بلند مدت
۱۷۵- ۳-۲-۸- مراحل انجام مطالعات تأثیر اقتصادی
۱۸۶- ۴-۲-۸- اهمیت مطالعات مربوط به تأثیرات اقتصادی
۱۸۸- ۳-۸- خطاهای رایج در مطالعات مربوط به تأثیرات اقتصادی ورزش
۱۹۱- خلاصه فصل
۱۹۱- پرسشهای فصل
۱۹۱- فعالیت‌های آموزشی
فصل نهم: بازار کار و ورزش
مقدمه
۱۹۳- ۱-۹- تقاضا برای کار

۱۹۷	۲-۹- کارآمدی نیروی کار
۱۹۷	۳-۹- عرضه کار
۱۹۹	۴-۹- بازارهای کار
۱۹۹	۱-۴-۹- بازارهای کار رقابتی
۲۰۰	۲-۴-۹- بازارهای کار انحصاری
۲۰۰	۳-۴-۹- انحصار دو طرفه
۲۰۱	۵-۹- انحصار گرایی در ورزش حرفه ای
۲۰۱	۱-۵-۹- محدودیت های لیگ در ایجاد کنترل بر بازار کار بازیکنان
۲۰۲	۲-۵-۹- اختصاص قوانینی به بازیکنان و ایجاد تعادل رقابتی
۲۰۳	۳-۵-۹- لیگ های رقابتی، بازاری برای ورزشکاران
۲۰۴	۴-۵-۹- اتحادیه های بازیکنان و انحصار دو طرفه
۲۰۵	۶-۹- نمایندگی آزاد ورزش های حرفه ای
۲۰۵	۱-۶-۹- لیگ برتر بیسبال
۲۰۶	۲-۶-۹- لیگ ملی فوتبال
۲۰۷	۳-۶-۹- انجمن ملی بسکتبال
۲۰۸	۴-۶-۹- لیگ ملی هاکی
۲۰۹	۵-۶-۹- گروههای علاقمند در انحصار های دو طرفه
۲۱۰	۷-۹- عوامل اثرگذار بر میزان تقاضا در ورزشهای حرفه ای
۲۱۰	۸-۹- تعیین درآمد نهایی تولید بازیکنان
۲۱۲	خلاصه فصل
۲۱۲	پرسشهای فصل
	فصل دهم: مقررات ورزش
	مقدمه
۲۱۴	۱-۱۰- مقررات حکومتی
۲۱۷	۲-۱۰- دستگاههای تنظیم کننده حکومت
۲۱۸	۳-۱۰- نقش حکومت
۲۱۹	۴-۱۰- انواع/اساس مقررات حکومتی
۲۲۰	۵-۱۰- روش های تنظیمات (مقررات) حکومتی
۲۲۰	۶-۱۰- روش سیاست اقتصاد آزاد
۲۲۴	۷-۱۰- نظارت عمومی
۲۲۶	۸-۱۰- خود-تنظیمی صنعت
۲۲۷	۹-۱۰- دلایل خود-تنظیمی صنعت
۲۲۹	۱۰-۱۰- اشکال و موضوعات خود-تنظیمی در ورزش های حرفه ای
۲۲۹	۱۱-۱۰- سیاست های تنظیم کننده ی لیگی (در طول لیگ)
۲۳۱	۱۲-۱۰- ساختار مالکیت سندیکایی (یا مالکیت تک واحدی)
۲۳۴	۱۳-۱۰- خطرات خود-تنظیمی
۲۳۵	۱۴-۱۰- خود-تنظیمی صنعت و رقابت متعادل
۲۳۶	۱۵-۱۰- مسئله دشوار خود-تنظیمی صنعت و نقش های حکومت
۲۳۶	۱۶-۱۰- مدل ها (اشکال) آینده ی مقررات ورزشی
۲۳۷	خلاصه فصل
۲۳۷	پرسش های فصل
۲۳۸	فعالیت های یادگیری
	فصل یازدهم: جریانات ضد تراست در ورزش
	مقدمه
۲۳۹	۱-۱۱- قوانین
۲۴۳	۲-۱۱- معافیت ها
۲۴۴	۳-۱۱- اجبار برای رعایت یک قانون
۲۴۵	۴-۱۱- اساس برای تصمیمات دادگاه
۲۴۶	۵-۱۱- ادغام

۲۴۸	۱۱-۶- انحصارگری
۲۴۹	۱۱-۷- تثبیت قیمت
۲۵۰	۱۱-۸- ماهیت دو گانه ورزش های حرفه ای لیگ ها و ضد تراست
۲۵۲	۱۱-۹- اقدامات ضد تراست توسط رقابت لیگ های ورزش حرفه ای
۲۵۳	۱۱-۱۰- ضد تراست و انجمن ورزشی دانشکده ای ملی
۲۵۶	خلاصه فصل
۲۵۶	پرسشهای فصل
	فصل دوازدهم: جریانات بین المللی
	مقدمه
۲۵۸	۱۲-۱- انواع سیستم های اقتصادی و نظارت ورزشی
۲۵۸	۱۲-۱-۱- آشنایی با سیستم اقتصادی
۲۶۱	۱۲-۱-۲- نظارت ورزشی تحت سیستم های اقتصادی مختلف
۲۶۳	۱۲-۲- دخالت دولت در ورزش و مناقشه ها
۲۶۵	۱۲-۳- جهانی سازی ورزش
۲۶۵	۱۲-۳-۱- مبانی تئوری جهانی سازی ورزش
۲۶۷	۱۲-۳-۲- نتایج جهانی سازی
۲۶۷	۱۲-۳-۳- کاربردهای قانون مزیت نسبی
۲۶۸	۱۲-۳-۴- جهانی سازی ورزش و ورزش های برگزیده
۲۶۹	۱۲-۳-۵- مسائل در جهانی سازی ورزش
۲۷۱	۱۲-۴- گسترش بین المللی
۲۷۱	۱۲-۴-۱- دلایل منطقی برای گسترش بین المللی
۲۷۳	۱۲-۴-۲- مثالهایی از تلاشهای NBA برای گسترش بین المللی
۲۷۴	۱۲-۴-۳- انواع گسترش بین المللی
۲۷۶	۱۲-۴-۴- مسائل پیش رو در راستای توسعه در سطح بین المللی
۲۷۶	۱۲-۴-۵- گام ها و استراتژی ها برای توسعه جهانی
۲۷۹	خلاصه فصل
۲۸۰	پرسشهای فصل
	فصل سیزدهم: جهت آینده صنعت ورزش: یک چشم انداز اقتصادی
	مقدمه
۲۸۳	۱۳-۱- تمایلات آینده و اثراتش بر صنعت ورزش
۲۸۳	۱۳-۱-۱- تمایلات جمعیتی
۲۸۸	۱۳-۱-۲- تمایلات علوم و تکنولوژی
۲۹۱	۱۳-۱-۳- تمایلات جهانی سازی اقتصادی
۲۹۱	۱۳-۱-۴- تمایلات دیگر
۲۹۴	۱۳-۲- نمای رهبران در صنعت ورزش
۲۹۶	خلاصه فصل
۲۹۶	پرسشهای فصل
۲۹۶	فعالیت های آموزشی